

Bylost – odhad

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 1. 9. 2007

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 1. 9. 2007

Bylost – odhad

Bylost nelze ztotožnit s tím, co uplynulo, i když to omezíme na rámec určitého integrovaného dění (události), protože součástí bylosti je také minulé reagování na minulé okolnosti. Máme-li tedy dostatečně rozumět bylosti, musíme brát v úvahu i tyto okolnosti. A neznáme-li je (eventuelně jsou-li takového druhu, že je už „přímo“ poznat ani nemůžeme), musíme se aspoň pokusit je v nějakém rozsahu odhadnout, předpokládat a rekonstruovat. Nemůžeme je však nikdy zcela zanedbat a naprosto nechat stranou. V tom smyslu je „bylost“ vždycky nějak „širší“, „rozlehlejší“ než to, co se vnitroudálostně už stalo, což znamená, že jakoby přesahuje, tj. sahá za meze toho, k čemu už v průběhu události samé došlo. Toto rozpoznání ovšem musíme ještě prohloubit resp. radikalizovat: k bylosti každé události náleží nutně také to, nač událostné dění, i když už k němu v určitém rozsahu došlo a stalo se tak „vlastní minulosti“ resp. bylosti události, vůbec nezareagovalo. To pochopitelně nemůžeme zvnějšku kontrolovat a ověřovat, ale nabývá to na důležitosti zejména v případě nepravých událostí, především událostí dějinných. Těm nemůžeme dostatečně porozumět, pokud neporozumíme skutečné situaci, v níž k nim došlo, a to znamená: pokud neporozumíme tomu, co aktérům těch událostí uniklo, čeho si nevšimli, anebo čeho si sice nějak všimli, ale co sami náležitě nepochopili a co my dnes můžeme a máme pochopit lépe, abychom porozuměli, v čem tito aktéři selhali. Toto lepší porozumění nám dovoluje rozpoznat lépe právě to, co se stalo a k čemu došlo, protože víme o širším kontextu, který principiálně umožňoval a dovoľoval, aby se v některých ohledech stalo něco poněkud jiného, odlišného od toho, k čemu pak „reálně“ došlo. (To je přesně to, co odmítá a co nechápe tzv. historizující resp. pozitivizující přístup k minulosti.) A také zde můžeme ještě něco dodat: nejde jen o neporozumění vnějším okolnostem, ale také – a dokonce především – o porozumění nepředmětným výzvám, tedy také těm, které nebyly zaslechnuty nebo na které nebylo přiměřeně „reagováno“. Bylost tedy nelze ztotožnit s něčím do sebe uzavřeným, a už vůbec ne jenom s tím, co se uskutečnilo (tedy „stalo skutkem“) a zpředmětnilo; a naprostou chybou by bylo mít za to, že bylost je pouze to, co z již proběhlého dění zůstalo jako předmětný relikt.

(Písek, 070901-1.)